

Nota informativă

la proiectul hotărîrii Guvernului privind aprobarea Programului de gestionare a secetei pentru districtele bazinelor hidrografice Nistru, Dunărea-Prut și Marea Neagră (582/MADRM/2020)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția „Apele Moldovei”, cu suportul consultanților din cadrul proiectului „Consolidarea cadrului instituțional în sectorul alimentării cu apă și sanitație din Republica Moldova” (SDC/ADA).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul Hotărîrii Guvernului este elaborat în temeiul art. 47 al Legii apelor nr. 272/2011, și în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 779/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la planificarea gestionării secetei.

Conform art. 47 al Legii apelor nr. 272/2011 este stipulat elaborarea a 2 planuri separate pentru fiecare district hidrografic, însă reieșind din faptul că acțiunile pentru gestionarea secetei nu se diferențiază de la un bazin la altul, și în vederea optimizării numărului de documente s-a optat pentru elaborarea unui singur Program pentru ambele districte.

Pornind de la faptul că schimbările climatice reprezintă una dintre cele mai mari amenințări asupra mediului, cadrului social și economic, cu consecințe și impact direct asupra resursei de apă, sunt necesare măsuri de atenuare și utilizare rațională a resursei de apă.

Strategia Republicii Moldova de adaptare la schimbarea climei, stabilește opt riscuri principale pentru sectorul resurselor de apă, unul dintre care fiind riscul înalt de secetă și deficit de apă.

Seceta din anul 2020 a avut un impact puternic asupra mai multor domenii, cantitatea de apă s-a redus considerabil, unele râuri interne și bazine de apă au secat, iar agricultura a fost foarte puternic afectată, fiind înregistrată o scădere esențială a volumului producției agricole, în perioada ianuarie-septembrie, volumul s-a micșorat cu 25,3%.

Rezoluția Parlamentului European din 9 octombrie 2008 cu referire la rezolvarea problemei deficitului de apă și a secetei în Uniunea Europeană (2008/2074(INI)) menționează că deficitul de apă și seceta reprezintă o problemă complexă de mediu și trebuie reglementată în strînsă legătură și luînd în considerare alte aspecte legate de mediu. Deficitul de apă poate fi rezultatul cauzelor naturale, al activităților umane sau al interacțiunii acestora, fie printr-o utilizare excesivă a resurselor naturale, fie prin degradarea calității apei. În rezoluție se menționează că aproape 20 % din apa din UE se pierde din cauza ineficienței utilizării apei și subliniază nevoia de investiții majore pentru îmbunătățirea progresului tehnic în toate sectoarele economice; observă că gestionarea ineficientă a apei este o problemă care influențează deficitul de apă și care

poate avea mai multe efecte negative în perioade de secetă fără însă a o cauza, întrucât seceta este un fenomen natural.

La nivelul țărilor UE este remarcată dezvoltarea unei culturi bazate pe economisirea apei, prin promovarea sistemelor de captare a apei de ploaie și prin lansarea unor campanii de sensibilizare a cetățenilor cu privire la importanța economisirii apei.

Prin implementarea proiectului dat se urmărește aplicarea unor măsuri care să contribuie la economisirea apei, eliminarea pierderilor de apă, utilizarea rațională a resursei de apă astfel încât să fie evitată irosirea și deficitul de apă.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede stabilirea unor indicatori și praguri/limite care stabilesc diferitele etape de secetă, măsuri care trebuie întreprinse în fiecare etapă de secetă și cadrul organizatoric pentru managementul secetei.

Una din sarcinile principale ce derivă din acest Program, și care ar trebui să fie executată primordial, este elaborarea și justificarea în termeni cantitativi al gradului de restricție a folosinței apei pentru fiecare stare de secetă.

Un accent deosebit urmează a fi acordat acțiunilor strategice de prevenire a fenomenului de secetă – împăduriri, restabilirea zonelor umede - măsuri corelate cu planurile de gestionare a inundațiilor și planurilor de împădurire.

Urmînd practica altor țări, se propune orientarea spre gestionarea eficientă a apelor pluviale, urmînd să fie elaborat un program, care să prevadă diferite opțiuni și măsuri eficiente de utilizare a apelor pluviale.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului Hotărârii Guvernului se va realiza parțială din cadrul bugetului de stat, inclusiv din sursele de buget ale instituțiilor de stat responsabile de implementarea măsurilor stabilite în Planul de acțiuni (2021-2026). Sumele neacoperite sunt parțială discutate cu partenerii de dezvoltare și instituțiile financiare internaționale, astfel este important ca aceste acțiuni să se regăsească în Planul de acțiuni, astfel demonstrînd importanța pentru țară a acestui domeniu de intervenție, pornind de la schimbările climatice tot mai accentuate din ultimii ani cu impact major asupra resursei de apă.

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția „Apele Moldovei” va continua colaborarea cu partenerii de dezvoltare, prin promovarea necesităților prevăzute în program, întru identificarea resurselor pentru realizarea măsurilor care la moment nu au acoperire financiară. Suma estimată pentru finanțarea acțiunilor prevăzute constituie 378 748,2 mii lei, dintre care alocații bugetare 359 463,0 mii lei, surse externe 9429,8 mii lei, buget neacoperit 9 855,4 mii lei.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul este elaborat în vederea realizării prevederilor Legii apelor 272/2011 și a Hotărârii Guvernului nr. 779/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la planificarea gestionării secetei.

Treptat Programul va fi încadrat în Planurile de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice, urmînd practica altor țări.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web a ministerului pentru consultarea opiniei publice cu părțile interesate după examinarea în cadrul ședinței secretarilor generali de stat din 30 iulie 2020, fiind înregistrat cu numărul unic 582/MADRM/2020. Au fost recepționate avizele de la Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Comitetul districtului bazinului hidrografic Nistru.

8. Constatările expertizei anticorupție

Conform prevederilor art.28 alin.(2) lit. a) al Legii integrității nr. 82/2017 prezentul proiect de hotărîre este exceptat de la efectuarea expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul hotărîrii de Guvern a fost examinat și expertizat de către Ministerul Justiției cu unele obiecții și propuneri (*avizul nr. 04/6313 din 22.08.2020*), care au fost luate în calcul la definitivarea proiectului, fiind operate modificările de rigoare.

Ministru

Ion PERJU